

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2616/2018
13.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији су пуномоћници Слободан Никотић, адвокат у ... и Горан Ђурковић, адвокат у ..., против туженог ВВ из ..., кога заступа Државни правобранилац из Београда, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду број Гж1 1501/16 од 21.02.2018. године, у седници већа одржаној 13.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду број Гж1 1501/16 од 21.02.2018. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П1 327/14 од 15.01.2016. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 231.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, па до исплате, у року од 15 дана.

Образложење

Други основни суд у Београду је пресудом број П1 327/14 од 15.01.2016. године усвојио тужбени захтев тужиле, па је поништио као незаконито решење туженог број .. од 19.06.2012. године, којим је тужилци отказан уговор о раду, те је обавезао туженог да тужилцу врати на рад и распореди је на послове који одговарају њеној стручној спреми, знањима и способностима, у року од 8 дана, те да јој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 177.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2016. године до исплате, све у року од 8 дана.

Апелациони суд у Београду је пресудом број Гж1 1501/16 од 21.02.2018. године преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиле. Другим ставом изреке је преиначио решење о трошковима поступка садржаних у првостепеној пресуди, тако што је одбио захтев тужиле да јој тужени накнади трошкове поступка. Трећим ставом изреке је одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиле је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је оценио да је ревизија тужиле дозвољена и да је основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нема битне повреде поступка на коју ревизија указује, а односи се на мањкавости у заступању тужене, јер је Државни правобранилац овлашћен да заступа туженог на основу члана 11. Закона о правобранилаштву („Службени гласник РС“ број 55/2014).

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужиле код туженог радила од 1975. године на пословима васпитача дефектолога и да је водила групу у мушком павиљону и то ...-ту образовну васпитну групу. По устаљеној пракси да се у одсуству неког од колега преузме и његова група, тужиле је 23.04.2012. године преузела и групу ВВ. У групи коју је преузела био је и штићеник ГГ, који је био уочен као корисник ризичног понашања. Тужиле је са њим имала изузетно добар емотивни контакт с обзиром на чињеницу да је и раније преузимала исту групу и када је она водила ту групу ГГ никада није покушао да побегне. Критичног дана у групи коју је тужиле водила је било 14 мушких корисника, а исти број је био и у групи коју је преузела од ВВ. О ризичним корисницима запослени су се међусобно информисали и о њима сазнавали из књиге примопредаје, а тужиле није било лично позната ни једна мера или одлука да је донета од стране туженог усмено или писмено, која се односи на чување ризикокорисника, осим што су у односу на њих имали пажњу. Критичног дана, приликом одласка на вечеру, у време припреме, један корисник није могао да се обуче сам и тражио је помоћ, те је тужиле откључала његову спаваону, а остали корисници међу којима је био и ГГ су стајали у ходнику испред спаваонице. Тужиле се задржала око два минута облачући јакну кориснику и том приликом је леђима била окренута ходнику и није могла да види ГГ, кога је оставила у ходнику поред врата собе у коју је ушла са корисником да му обуче јакну. Тужиле је мислила да је довољно што су врата отворена, али је у једном моменту ГГ изашао, тихо се удаљио, а тужиле није чула и не зна како је напустио просторију у којој је био. Тужиле је након тога одмах реаговала обавештавајући надлежне о овом догађају. Поред ГГ у обе групе које је тужиле чувала тога дана је било око 10-так ризикокорисника.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да нису испуњени услови из члана 179. тачка 2. Закона о раду, јер је тужиле критичног дана када је корисник ГГ побегао, учинила све што је било у њеној моћи и према њеним овлашћењима да својим обавезама одговори у потпуности и да врши контролу у

најбољем интересу свих корисника. Закључио је да рад васпитача са 28 мушких корисника међу којима су и они са ризичним понашањем се не може сматрати оптималним у складу са прописаним бројем штићеника у једној мушкој групи (према Правилнику о организацији рада и раду са корисницима туженог оптимални број у мушком павиљону износ између 14 и 18 корисника).

Другостепени суд је заузео супротан став о одговорности тужиље. Ценио је члан 3. Правилника о мерама појачаног надзора код туженог од 21.12.2009. године, Правилник о организацији рада и раду са корисницима туженог од 19.08.2012. године, па је оценио да тужиља у конкретном случају није преузела мере обезбеђења, спречавања бекстава, отварање и затварање врата (учионица, односно спаваоница), пропуштајући да визуелно прати понашање ГГ за кога је тужиља знала да је ризикокорисник, склон самовољном удаљењу, па је ту непажњу ГГ искористио и побегао, јер га је оставила са другим корисницима у ходнику зграде, а она ушла у спаваону како би обукла другог корисника и том приликом остала леђима окренута ГГ, тако да га није могла видети. Оценио је да је тужиља својом кривицом учинила повреду радне обавезе утврђене чланом 23. став 1. тачка 1. уговора о раду због неблаговременог, несавесног и немарног извршавања радних обавеза и у погледу радне обавезе, па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље.

Врховни касациони суд је оценио да је другостепени суд погрешно применио материјално право. Наиме, задатак који се поставља запосленом мора бити објективно изводљив – могућ у одређеном временском периоду, што се испитује у сваком конкретном случају. Да би отказ био законит потребно је да запослени објективно могућ задатак није остварио својом кривицом – нечињењем или недовољним чињењем.

У конкретном случају тужиља која је код туженог радила од 1975. године на месту васпитача дефектолога је поред групе за коју је била задужена састављеном од 14 мушких корисника преузела и групу одсутног колеге ВВ, такође састављеном од 14 мушких корисника. Према Правилнику о организацији рада и раду са корисницима који је био на снази у време отказа је чланом 66. став 3. алинеја 3 прописано да се рад са корисницима по правилу одвија у групама у мушком павиљону, васпитно образовна и неговатељска група броји од 14 до 18 корисника. У преузетој групи био је и корисник ГГ који је препознат као корисник ризичног понашања, а поред њега је било још неколико ризикокорисника. Тужилји је било познато да је ГГ склон самовољном удаљавању. Из описаног догађаја произилази да се тужиља није удаљавала од групе о којој је водила рачуна, да их није остављала саме, али је у једном тренутку ушла у спаваону једног корисника да би му помогла око облачења, оставила је врата од себе отворена, а неколико корисника је било пред вратима међу којима је био и ГГ који тога дана није показивао склоност ка удаљавању, али је неопажено искористио ту ситуацију и удаљио се, што је тужиља одмах и приметила након што је изашла у ходник и пријавила тај догађај.

По оцени Врховног касационог суда задатак који је постављен тужилји да се стара од групе од укупно 28 мушких корисника није био објективно могућ. Немогуће је за било ког васпитача, па ни за тужилју да из видокруга не испушта 28 корисника које води по објекту, на вечеру, у спаваонице и којима и појединачно мора да посвети дужну пажњу. Тужилја је помагала кориснику да обуче јакну што је била њена обавеза, али је тај тренутак искористио високоризичан корисник и удаљио се из ходника.

Врховни касациони суд је закључио да нису испуњени услови из члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05 и 54/09) да се тужиљи откаже уговор о раду, па је преиначио другостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиље, а као последицу поништаја решења о отказу уговора о раду је наложио реинтеграцију запосленог на основу члана 191. Закона о раду.

Како је Врховни касациони суд преначио нижестепену пресуду, то је на основу члана 165. став 2. ЗПП одлучио о свим трошковима поступка, па је обавезао туженог да тужиљи надокнади трошкове у укупном износу од 231.000,00 динара, у року од 15 дана. Трошкови поступка се односе на састав тужбе и једног поступка по 16.500,00 динара (33.000,00 динара), приступ на 8 одржаних рочишта у првостепеном поступку по 18.000,00 динара (144.000,00 динара), за приступ на три рочишта пред другостепеним судом по 18.000,00 (54.000,00 динара). Трошкови поступка су одмерени према важећој Адвокатској тарифи на основу члана 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП. Иако је тужиља успела са ревизијом трошкови састава ревизије се не досуђују, јер није поставила захтев за накнаду тих трошкова на основу члана 163. став 2. ЗПП. На трошкове поступка досуђена је и законска камата на основу члана 277. ЗОО и члана 43. став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ број 106/15, 106/16-аутентично тумачење и 113/17-аутентично тумачење).

На основу свега изложеног, одлучено је као у изреци на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић